

Финансијски извјештаји за годину која се завршава 31. децембра 2023. године и Извјештај независног ревизора

Фонд за развој источног дијела
Републике Српске а.д. Источно Ново
Сарајево

Одговорност Управе Банке за припрему и одобравање финансијских извјештаја

Управа Банке је дужна припремити финансијске извјештаје, који дају објективно и истинито приказ финансијског положаја Фонда, те резултате његовог пословања и готовинског тока у складу са важећим рачуноводственим стандардима, те има одговорност за вођење одговарајућих рачуноводствених евиденција које у сваком тренутку омогућују припрему финансијских извјештаја. Управа има општу одговорност за подузимање корака који су им у разумној мјери доступни како би им омогућили очување имовине Фонда, те спречавање и откривање превара и осталих неправилности.

Управа Банке је одговорна за одабир прикладних рачуноводствених политика које су у складу са важећим рачуноводственим стандардима и за њихову досљедну примјену, израду разумних и разборитих претпоставки и процјена, те припрему финансијских извјештаја на принципу неограничености времена пословања.

Управа Банке је дужна поднијети на усвајање Надзорном одбору извјештај Фонда заједно са финансијским извјештајима, након чега Надзорни одбор усваја исте.

Финансијски извјештаји Фонда за годину која се завршава 31. децембра 2023. године на странама 5. до 30. су одобрени од стране Управе Банке на дан 03. јуна 2024. године, потврђујући ово, потписује:

За и у име Управе:

Директор Банке

САДРЖАЈ

Извјештај независног ревизора	2
Биланс успјеха за период 01.01 – 31.12.2023. године	5
Биланс стања на дан 31.12.2023. године	6
Биланс токова готовине за период 01.01 – 31.12.2023. године	7
Извјештај о промјенама на капиталу за период који се завршава на дан 31.12.2023. године	8
1. Основни подаци о Фонду	9
2. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја	10
3. Преглед значајних рачуноводствених политика	12
4. Значајне рачуноводствене процјене	17
5. Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	19
6. Финансијски приходи	19
7. Нето добици / губици од усклађивања вриједности имовине	19
8. Порез на добит	20
9. Зарада по акцији	20
10. Дугорочни финансијски пласмани	21
11. Краткорочна потраживања	24
12. Краткорочни финансијски пласмани	24
13. Готовина и готовински еквиваленти	24
14. Краткорочна разграничења	24
15. Основни капитал	25
16. Обавезе из пословања	26
17. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дацбине	26
18. Трансакције са повезаним правним лицима	26
19. Управљање финансијским ризицима	28
20. Судски спорови	31
21. Порески прописи	31
22. Догађаји након дана билансирања	32
23. Девизни курсеви	32

Извјештај независног ревизора

Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

Басе Пелагића 2/IV

78 000 Бања Лука

Република Српска

Босна и Херцеговина

Тел : + 387 51 211 509; + 387 51 211 294

Ф + 387 51 211 501

E office@ba.gt.com

www.grantthornton.ba

Акционарима Фонда за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево

Мишљење

Обавили смо ревизију финансијских извјештаја Фонда за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево (у даљем тексту "Фонд"), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2023. године, биланс успјеха, извјештај о промјенама на капиталу, биланс токова готовине за годину која се завршава на наведени датум и напомена уз финансијске извјештаје, које укључују и преглед значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји дају истинит и објективан приказ, по свим материјално значајним аспектима, финансијског положаја Фонда на дан 31. децембра 2023. године и његове финансијске успјешности, те његових новчаних токова за годину која је тада завршила у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и законском регулативом која регулише рад Фонда.

Основа за мишљење

Обавили смо ревизију у складу са Међународним ревизијским стандардима. Наше одговорности према тим стандардима су детаљно описане у нашем извјештају у одјељку Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја. Независни смо у односу на Фонд у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође Одбора за међународне стандарде етике за рачуновође (IESBA), и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу с IESBA Кодексом. Увјерени смо да су ревизорски докази које смо прикупили dostatни и примјерени као основа за изражавање нашег мишљења.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Фонда је одговорно за састављање и истинито приказивање финансијских извјештаја у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, као и за оне интерне контроле за које Руководство Фонда одреди као неопходне у припреми финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед проневијере или грешке.

У састављању финансијских извјештаја, Руководство Фонда је одговорно за процјењивање способности Фонда да настави с пословањем по временски неограниченом пословању, објављивање, ако је примјењиво, питања повезаних с временски неограниченим пословањем и кориштењем рачуноводствене основе утемељене на временској неограничености пословања.

Лица овлашћена за управљање одговорна су за надзор над процесом финансијског извјештавања Фонда.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе јесу ли финансијски извјештаји, као цјелина, без значајног погрешног приказа услјед преваре или погрешке и издати ревизоров извјештај који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је виши ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија у складу са Међународним стандардима ревизије увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или погрешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу с МРевС-има, стварамо професионалне просудбе и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказа финансијских извјештаја, због преваре или погрешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су достатни и примјерени да осигурају основу за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказа насталог услед преваре је већи од ризика насталог услед погрешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно испуштање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола;
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о учинковитости интерних контрола Фонда;
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика, разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створио Фонд;
- закључујемо о примјерености кориштења рачуноводствене основе утемељене на временској неограничености пословања и, темељно на прибављеним ревизијским доказима, закључујемо о томе постоји ли значајна неизвјесност у вези с догађајима или околностима који могу стварати значајну сумњу у способност Фонда да настави с пословањем по временски неограниченом пословању. Ако закључимо да постоји значајна неизвјесност, од нас се захтијева да скренемо пажњу у нашем ревизорском извјештају на повезане објаве у финансијским извјештајима или, ако такве објаве нису одговарајуће, да модификујемо наше мишљење. Наши закључци се темеље на ревизијским доказима прибављеним све до датума нашег ревизорског извјештаја. Међутим, будући догађаји или услови могу узроковати да Фонд прекине с настављањем пословања по временски неограниченом пословању;
- оцјењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и одражавају ли финансијски извјештаји, основне трансакције и догађаје на начин којим се постиже фер презентација.

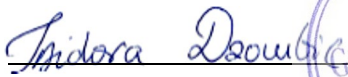
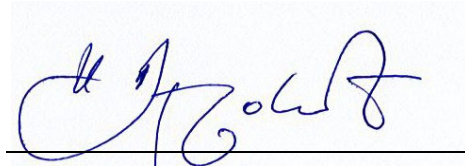
Ми комуницирамо са онима који су задужени за управљање у вези с, између осталих питања, планираним обимом и временским распоредом ревизије и важним ревизијским налазима, укључујући и све значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

Такође, достављамо руководству Фонда изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтјевима у погледу независности и да ћемо их обавијестити о свим односима и осталим питањима за које се може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и гдје је то могуће, о повезаним мјерама заштите.

Партнер на ревизорском ангажману чији је резултат овај извјештај независног ревизора је Ненад Дмитривић, овлашћени ревизор.

Grant Thornton д.о.о. Бања Лука
Бања Лука, 10. октобар 2024. године

Исидора Џомбић,
Managing Partner–Директор
Grant Thornton д.о.о. Бања Лука
Ненад Дмитривић
Овлашћени ревизор
Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

Биланс успеха за период 01.01 – 31.12.2023. године

Билансне позиције	Напомене	2023. у КМ	2022. у КМ
Пословни расходи			
Трошкови производних услуга		-	467
Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	5	360.094	633.470
Трошкови пореза		2.210	3.892
		362.304	637.829
Пословни губитак		(362.304)	(637.829)
Финансијски приходи	6	1.333.780	1.142.296
Финансијски расходи		(493)	-
Приходи од усклађивања вриједности имовине	7	874.634	724.395
Расходи од усклађивање вриједности имовине		(3.240)	-
Добитак прије опорезивања		1.842.377	1.228.862
Текући порез на добит	8	(165.841)	(109.763)
Нето добитак периода		1.676.536	1.119.099
Зарада по акцији	9	0,0151	0,0101

Напомене у наставку чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Приложени финансијски извјештаји су усвојени од стране Надзорног одбора дана 03. јуна 2024. године.

Потписан у име Фонда за развој источног дијела Републике Српске а.д.:

Лице овлашћено за заступање

Лице са лиценцом

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Биланс стања на дан 31.12.2023. године

Билансне позиције	Напомене	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Стална имовина			
Дугорочни финансијски пласмани	10	88.397.624	87.958.732
Остала дугорочна средства и разграничења	10	79.246	79.246
		88.476.870	88.037.978
Текућа имовина			
Краткорочна потраживања	11	6.963	10.991
Краткорочни финансијски пласмани	12	13.332.032	13.387.139
Готовина и готовински еквиваленти	13	1.992.888	699.946
Краткорочна разграничења	14	112.202	97.040
		15.444.085	14.195.116
УКУПНА АКТИВА		103.920.955	102.233.094
Капитал	15		
Акцијски капитал		110.691.000	110.691.000
Законске резерве		592.726	592.726
Нереализовани добици/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају		(6.061.921)	(6.409.643)
Нераспоређени добитак ранијег периода		15.110.122	13.991.023
Нераспоређени добитак		1.676.536	1.119.099
Губитак до висине капитала		(18.245.131)	(18.245.131)
		103.763.332	101.739.074
Краткорочне обавезе			-
Остале обавезе по амортизованој вриједности		493	-
Обавезе из пословања	16	90.558	493.248
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	17	1.686	772
Обавезе за порез на добитак		64.886	-
		157.623	494.020
УКУПНА ПАСИВА		103.920.955	102.233.094

Напомене у наставку чине саставни дио ових финансијских изјештаја.

Биланс токова готовине за период 01.01 – 31.12.2023. године

	2023. у КМ	2022. у КМ
Одливи готовине из пословних активности		
Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	(752.284)	(390.671)
Одливи по основу плаћених камата	-	(545)
Одливи по основу пореза на добит	(96.886)	(135.817)
Остали одливи из пословних активности	(11.794)	(35.215)
Нето приливи/(одливи) готовине из пословних активности	(860.964)	(562.248)
Приливи од осталих финансијских средстава	17.241.534	18.536.115
Приливи по основу камата	1.251.918	1.141.171
Одливи по основу осталих финансијских средстава по амортизованој вриједности	(16.086.305)	(19.411.347)
Остали одливи из активности инвестирања	(250.000)	-
Нето приливи/(одливи) готовине из активности инвестирања	2.157.147	265.939
НЕТО ПРИЛИВ/(ОДЛИВ) ГОТОВИНЕ	1.296.183	(296.309)
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	699.946	995.514
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине		741
Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине	(3.241)	-
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	1.992.888	699.946

Напомене у наставку чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Извјештај о промјенама на капиталу за период који се завршава на дан 31.12.2023. године

	Акцијски капитал	Законске резерве	Нереализовани добици/ (губици)	Акумулирани нераспоређени добитак	Укупно
Стање на дан 31.12.2021. године	110.691.000	592.727	516.061	(4.254.108)	107.545.680
Добит / (губитак) за годину	-	-	(6.925.705)	1.119.099	(5.806.606)
Укупна добит / (губитак) за годину	-	-	(6.925.705)	1.119.099	(5.806.606)
Стање на дан 31.12.2022. године	110.691.000	592.727	(6.409.644)	(3.135.009)	101.739.074
Добит / (губитак) за годину	-	-	347.722	1.676.536	2.024.258
Укупна добит / (губитак) за годину			347.722	1.676.536	2.024.258
Стање на дан 31.12.2023. године	110.691.000	592.727	(6.061.922)	(1.458.473)	103.763.332

Напомене у наставку чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

1. Основни подаци о Фонду

Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д., Источно Ново Сарајево (у даљем тексту: Фонд) основан је Законом о Фонду за развој источног дијела Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 52/07, 28/13, у даљем тексту: Закон), а регистрован је Рјешењем Основног суда у Сокоцу број 089-0-РЕГ-07-000393 од 19. октобра 2007. године.

У складу са чланом 4. Закона, Фондом управља Инвестиционо - развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Банка), Органи Фонда су Скупштина, чију функцију врши Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада), и директор. Функцију директора врши директор Банке. Питања из дјелокруга Управног одбора су у надлежности Управе Банке. Надзорни одбор Банке врши законом прописану функцију и за Фонд.

Основна дјелатност Фонда је одобравање кредитних средстава и њихово пласирање у источни дио Републике Српске, одобравање средстава на грант основу по одлуци Владе, улагање у хартије од вриједности емитената из источног дијела Републике Српске, прибављање средстава са домаћег и међународног финансијског тржишта, креирање и дефинисање начина употребе средстава насталих по основу пласираних кредитних средстава за поједине пројекте и стални надзор и контрола корисника средстава, као и остварених резултата у примјени пројеката усмјерених ка остваривању циљева оснивања Фонда

Сједиште Фонда се налази у Војводама Радомира Путника бб, у Источном Новом Сарајеву, Република Српска (Босна и Херцеговина).

На дан 31. децембар 2023. године, повезана правна лица Фонда су:

- Инвестиционо - развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука
- Фонд за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука
- Акцијски фонд Републике Српске а.д. Бања Лука
- Фонд становања Републике Српске а.д. Бања Лука
- Фонд за развој и запошљавање Републике Српске а.д. Бања Лука
- Фонд за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске а.д. Бања Лука

2. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја

Изјава о усаглашености

Финансијски извјештаји Фонда су припремљени у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Српској, а који подразумијевају да су финансијски извјештаји састављени уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда, односно Међународних стандарда финансијског извјештавања МСФИ.

Основе за састављање финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Фонда су припремљени у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске. Приложени финансијски извјештаји су припремљени по начелу набавне вриједности изузев за одређене финансијске инструменте и основна средства, који су презентовани по фер вриједности.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена кориштењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Фонд узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узела у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Финансијски извјештаји Фонда, су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 104/21 и 59/22), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 59/22 и 129/22), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 59/22), Правилник о додатном рачуноводственом извјештају - Анексу ("Службени гласник Републике Српске", број 62/16 и 124/22).

Фонд је приликом састављања Извјештаја о токовима готовине користио директни метод извјештавања о токовима готовине.

Фонд је у састављању финансијских извјештаја примјењивао рачуноводствене политике, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске

Функционална валута и валута извјештавања

Износи у приложеним финансијским извјештајима су изражени у конвертибилним маркама (КМ). Конвертибилна марка је функционална и званична извјештајна валута у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("МСФИ") и Међународних рачуноводствених стандарда ("МРС")

Нови стандарди и измјене постојећих стандарда, који су ступили на снагу у текућем периоду

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи стандарди и измјене постојећих стандарда, су у примјени:

- МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ – Допуне класификације обавеза (1. јануар 2023. године);
- МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ – Објављивање рачуноводствених политика – Допуне (1. јануар 2023.године);
- МРС 8 „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке“ Допуна дефиниције рачуноводствених процјена (1. јануар 2023.године);
- МРС 12 „Порез на добит“ – Одложени порез повезани са средствима и обавезама насталим из појединачних трансакција (1. јануар 2023. године);
- МСФИ 17 „Уговори о осигурању“ – Допуне (1. јануар 2023. године).

Примјена горе наведених нових стандарда, измјене постојећих стандарда и тумачења, није имала утицаја на појединачне финансијске извјештаје Фонда, уз напомену да је у Републици Српској примјена МСФИ 17 „Уговори о осигурању“ одгођена.

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:

- МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ допуна класификације дугорочних и краткорочних обавеза (1. јануар 2024. године);
- МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ допуна краткорочне обавезе и ковенанте (1. јануар 2024. године);
- МРС 7 „Извјештај о токовима готовине“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти – Објелодањивања“ – Допуне аранжмани финансирања од стране добављача (1. јануар 2024. године);
- МСФИ 16 „Лизинг“ – Допуна обавеза по основу најма у трансакцијама продаје и повратног лизинга (1. јануар 2024. године).

Руководство Фонда има намјеру да примјени нове стандарде и тумачења, који су релевантни за Банку и Фонд, у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично објављени и усвојени у Републици Српској, а материјални утјецај на финансијске извјештаје Фонда ће се утврдити у периоду иницијалне примјене.

Сталност пословања

Финансијски извјештаји састављени су у складу са концептом наставка пословања који претпоставља да ће Фонд наставити са пословањем у будућности.

Упоредни податак

Фонд је као упоредне податке приказао биланс успјеха, извјештај о токовима готовине за период до 31.12.2022. године и извјештај о промјенама у капиталу, односно биланс стања на дан 31.12.2022. године.

3. Преглед значајних рачуноводствених политика

Приходи

Приходи од продаје се исказују по фактурној вриједности, и евидентирају се у тренутку пружања услуге.

Приход од камата се евидентира на обрачунској основи у складу са неотплаћеном главницом по ефективној каматној стопи.

Трошкови управљања Фондом

Расходи по основу управљање Фондом се евидентирају на терет периода на који се односе, и то у висини износа обрачунатог од стране Банке, у складу са Одлуком Владе о начину обрачуна и наплате накнаде за управљање фондовима од 12. јуна 2008. године. Наведеном Одлуком је дефинисано да Банка накнаду за управљање фондовима обрачунава аконтативно, пропорционално планираним приходима сваког фонда којим Банка управља, на начин да фондови партиципирају у укупним расходима Банке пропорционално оствареним приходима сваког појединачног фонда.

Порез на добитак

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Приликом израчунавања пореске основице и поступка усклађивања расхода од индиректног отписа пласмана, Фонд се руководи одредбама Закона о порезу на добит ("Службени гласник РС", број 94/15, 1/17 и 58/19), и то чланом 22. који се односи на финансијске институције. Руководство Банке и Фонда, сматра да је то адекватан третман, јер је претежна дјелатност Фонда пласирање финансијских средстава, као и да је наведена примјена одредби Закона о порезу на добит у складу са захтјевима пореских органа.

Одложени порези

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне

привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Готовина и готовински еквиваленти

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Финансијски инструменти

МСФИ 9 регулише класификацију и мјерење финансијских инструмената. МСФИ 9 је подијељен у три различита подручја: класификације и мјерења финансијских инструмената, умањења вриједности и рачуноводства заштите.

У склопу имплементације Међународног стандарда финансијског извјештавања 9 (у наставку: МСФИ 9), Инвестиционо-развојна банка Републике Српске (у наставку: ИРБ РС) израдила је Методологију за процјену обезвређења пласмана ИРБ према међународном стандарду финансијског извјештавања 9 – Финансијски инструменти (у наставку: Методологија).

Овом Методологијом су потврђени основни методолошки аспекти који се имплементирају као што су сегментација портфолија ИРБ РС, нивои кредитног ризика, критеријуми за промјену нивоа, израчунавање очекиваног кредитног губитка и др. као и доступност историје статуса неизмирења.

МСФИ 9 уводи појмове обезвређења и очекиваног кредитног губитка, чије је израчунавање засновано на преласку финансијских инструмената између три нивоа обезвријеђења.

Методологијом се прописује начин формирања исправки вриједности за сва директно пласирана средства Фондова којима управља ИРБ РС, односно групе повезаних клијената који за Фондове претстављају један ризик.

Може се примјењивати на све врсте финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вриједности или фер вриједности кроз остали укупан резултат, осим на:

- Учешћа у повезаним лицима, придруженим лицима и заједничким улагањима која се рачуноводствено обухватају у складу са МСФИ 10 – Консолидовани финансијски извјештаји, МРС 27 – Појединачни финансијски извјештаји или МРС 28 – Учешће у придруженим лицима и заједничким подухватима (осим у случајевима када наведени стандарди захтјевају или дозвољавају лицу или заједничком улагању са неким или свим захтјевма МСФИ 9);
- Права и обавезе послодавца по плановима о примањима запослених, на која се примјењује МРС 19 – Примања запослених;
- ХОВ у портфељу фондова којима управља ИРБ РС, у дијелу који се односи на вредновање истих а који се врши у складу са Уредбом коју доноси Влада Републике Српске.

Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево
Напомене уз финансијске извештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Сами финансијски инструменти за потребе захтјева који се односе на обрачун исправке вриједности у складу са МСФИ 9, дефинисани су у МРС 32, који их дефинише као уговоре на основу којих настаје финансијска имовина једног лица и финансијска обавеза или инструменти капитала другог лица.

За потребе ове Методологије статусом неизмирења обавеза сматра се кашњења преко 90 дана.

По МСФИ 9 финансијска имовина се класификује према особинама припадајућих уговорних новчаних токова и пословних модела. Пословним подручјима ИРБ РС додијељени су пословни модели „држање ради наплате“ или „држање ради наплате и продаје“, а у складу са намјером држања и очекиваним прометом финансијских инструмената.

Кредите и сродна потраживања (са намјером банке - прикупљање уговорених новчаних токова, прикупљање уговорених новчаних токова уз могућност накнаде продаје потраживања и остало) могуће је класификовати према МСФИ 9 по амортизујућем трошку, као инструменте који се воде по фер вриједности кроз свеобухватну добит (FVOCI) и као инструменте који се воде по вриједности кроз биланс успјеха (FVPL).

Улагање у власничке инструменте (Банка признаје само приходе од дивиденди кроз биланс успјеха, и то онда кад стекне право до њих, а промјене фер вриједности се воде кроз OCI) могуће је класификовати као инструменте који се воде по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (FVOCI) и као инструменте који се воде по фер вриједности кроз биланс успјеха (FVPL).

Фонд ће за сваку ставку финансијске aktive која представља финансијски инструмент у тренутку иницијалног признавања извршити њену класификацију у једну од 3 категорије које су предвиђене МСФИ 9.

Фонд ће раније стечене ставке финансијске aktive, које су већ класификоване у складу са стандардом МРС 39, рекласификовати односно извршити усклађивање њихове класификације у складу са захтјевима МСФИ 9, и то на сљедећи начин:

- Кредити и позајмице, класификовани према МРС 39 као Инструменти који се држе до доспијећа, по новој класификацији према МСФИ 9 воде се по амортизованом трошку;
- Дужничке ХОВ, класификовани према МРС 39 као Инструменти који се држе до доспијећа, по новој класификацији према МСФИ 9 воде се по амортизованом трошку;
- Остали финансијски инструменти који се држе до доспијећа, класификовани према МРС 39 као Инструменти који се држе до доспијећа, по новој класификацији према МСФИ 9 воде се по амортизованом трошку; и
- Власничке ХОВ, класификоване према МРС 39 као Инструменти који су расположиви за продају, по новој класификацији према МСФИ 9 воде кроз осталу свеобухватну добит.

Кредити портфолио ИРБ РС је сегментиран према типу производа на сљедећи начин:

- Држава, јавне установе и јединице локалне самоуправе (сви зајмови дати јавним установама, општине и градови РС, те јавна предузећа и привредна друштва која су у већинском власништву Републике Српске),

- Финансијске институције (све изложености према финансијским посредницима путем који су пласирана средства ИРБ РС и Фондова);
- Привредна друштва (сви директни зајмови пласирани правним лицима путем по кредитним линијама ИРБ РС и Фондова);
- Становништво (директни зајмови пласирани по кредитној линији Зајмови за незапослене демобилисане борце РС).

МСФИ 9 дефинише три нивоа у које могу бити сврстани пласмани Банке у зависности од иницијалне оцјене пласмана као и промјена које се могу идентификовати у току отплате пласмана.

Карактеристике Нивоа су сљедеће:

1. **Ниво 1** – низак ниво кредитног ризика односно клијенти код којих није идентификована значајнија неповољна промјена у кредитном квалитету;
2. **Ниво 2** – повећан ниво кредитног ризика односно клијенти код којих постоји значајан пад кредитног квалитета;
3. **Ниво 3** – изложености код којих је настало умањење вриједности, односно изложености у статусу неизмирења обавеза са кашњењем 90 и више дана;
4. **РОCI имовина** – представља изложеност за коју се у тренутку иницијалног признавања утврди да је њена вриједност умањена за кредитне губитке због постојања значајног кредитног ризика и она се приликом почетног признавања распоређује у ниво кредитног ризика 3, а накнадно се може распоредити у ниво кредитног ризика 2.

Сходно стандарду, трансфери између нивоа су могући у оба смјера. У случају побољшања кредитног квалитета дужника, трансфер ће се вршити из лошијег у бољи ниво уз идентификацију побољшања кредитног рејтинга и уз праћење потраживања одређеног временског периода ради утврђивања одрживости идентификованог побољшаног стања.

Заједничка карактеристика пласмана за пребацивање из Новог 1 у Ниво 2, а потом даље у Ниво 3 је погоршање кредитног квалитета пласмана чим се дато погоршање идентификује, док је за обрнути процес помјерања из Новог 3 у Ниво 2 и у Ниво 1 карактеристично побољшање кредитног квалитета конкретног пласмана и протицање одређеног временског периода у којем се прати да је идентификовано побољшање трајна карактеристика пласмана.

Имовина класификована у РОCI имовину не може се рекласификовати у нижи ниво кредитног ризика.

Очекивани кредитни губитак

Банка и Фондови утврђују очекивани кредитни губитак за ставке финансијске aktive које се вреднују по амортизованом трошку и фер вриједности кроз остали укупни резултат.

Банка/ Фонд је дужна да на индивидуалној основи утврђује очекивани кредитни губитак за појединачно значајне изложености распоређене у ниво кредитног ризика 3 за износе изнад прага материјалне значајности у зависности од корисника.

Сходно стандарду очекивани кредитни губитак за изложености на групној основи рачуна се у складу са сљедећом општом формулом:

ECL=PDxLGDxEaD

гдје је:

ECL- очекивани кредитни губитак

PD- вјероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза

LGD- губитак услед наступања неизмирења обавеза

EaD- изложеност у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза

Банка/Фонд утрђује очекивани кредитни губитак за изложености на индивидуалној основи као позитивну разлику између бруто књиговодствене вриједности изложености и процијењених будућих новчаних токова (од оперативних прихода и/или реализације колатерала) током очекиваног вијека трајања ставке финансијске активе дисконтованих ефективном каматном стопом важећом на датум извјештавања. При томе, процјена извјесности будућих новчаних токова од оперативних прихода мора се заснивати најмање на:

- Историјским новчаним токовима у периоду од најмање задњих шест мјесеци;
- Поузданој документованости будућих новчаних токова;
- Искуству банке у наплати потраживања од клијента са сличним карактеристикама.

Банка утврђује очекивани кредитни губитак за POCI имовину на индивидуалној основи, а на начин дефинисан Методологијом.

Банка може за потребе утврђивања очекиваних кредитних губитака користити поједностављени приступ, те вршити експертну процјену очекиваних губитака на основу историјских података о наплатама таквих врста потраживања, евидентираним губицима, те на будућим очекивања о наплатама таквих врста потраживања.

Издати финансијски инструменти и финансијске обавезе

Издати финансијски инструменти или њихове компоненте се класификују као обавезе када суштина уговорног односа указује да Банка има обавезу или да испоручи готовину или неко друго финансијско средство имаоцу, или да испуни обавезу на другачији начин. Такви инструменти укључују износе који се дугују држави, кредитним институцијама и клијентима. Након почетног признавања издати финансијски инструменти и остала позајмљена средства се накнадно вреднују по амортизованој вриједности коришћењем методе ефективне каматне стопе. Приходи и расходи се признају у билансу успјеха када финансијска обавеза престане да се признаје, као и кроз процес амортизације.

Престанак признавања финансијских средстава и финансијских обавеза

Финансијска средства

Финансијско средство (или дио финансијског средства или групе финансијских средстава) престаје да се признаје уколико: је дошло до истека права на готовинске приливе по основу тог средства, или је Банка пренијела право на готовинске приливе по основу средства или је преузела обавезу да изврши исплату примљене готовине по основу тог средства у пуном износу без материјално значајног одлагања плаћања трећем лицу по основу уговора о преносу; или је Банка извршила пренос свих ризика и користи у вези са средством, или није нити пренијела нити задржала све ризике у користи у вези са средством, али је пренијела у контролу над њим.

Када је Банка пренијела права на готовинске приливе по основу средстава или је склопила уговор о преносу, и при том није нити пренијела нити задржала све ризике у користи у вези са средством, нити је пренијела контролу над средством, средство се признаје у оној мјери колико је Банка ангажована у погледу средства. Даље ангажовање Банке, које има форму гаранције на пренесено средство, се вреднује у износу књиговодствене вриједности средства или износу максималне накнаде коју би Банка морала да исплати.

Финансијске обавезе

Финансијска обавеза престаје да се признаје уколико је испуњење те обавезе извршено, уколико је обавеза укинута или уколико је истекло важење обавезе. У случају гдје је постојећа финансијска обавеза замјењена другом обавезом према истом повјериоцу, али под значајно промјењеним условима или уколико су услови код постојеће обавезе значајно измјењени, таква замјена или промјена услова третира се као престанак признавања првобитне обавезе са истовременим признавањем нове обавезе, док се разлика између првобитне и нове вриједности обавезе признаје у билансу успјеха.

4. Значајне рачуноводствене процјене

Презентација финансијских извештаја захтијева од руководства кориштење најбољих могућих процјена разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Процјене и претпоставке се стално преиспитују. Измјене књиговодствених процјена признају се у периоду измјене уколико се односе само на тај период или у периоду измјене у будућим периодима уколико измјена утиче на текући и будуће периоде.

Обезвређење вриједности средстава

На извјештајни дан, руководство Фонда и Банке анализирају вриједности средстава приказаних у финансијским извештајима. Уколико постоји индикација да за неко средство постоји обезвређење, надокнадиви износ тог средства се процјењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Фонда је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога,

Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево
Напомене уз финансијске извештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Фонд врши процјену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу Руководства, износи у овим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

5. Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	2023. у КМ	2022. у КМ
Трошкови управљања Фондом (напомена 18)	339.237	591.998
Трошкови осталих непроизводних услуга	5.265	6.065
Трошкови платног промета	965	1.211
Остали нематеријални трошкови	14.627	34.196
Укупно нематеријални трошкови (без пореза и доприноса):	360.094	633.470

6. Финансијски приходи

Финансијски приходи	2023. у КМ	2022. у КМ
Приходи од камата за:		
-Обвезнице	331.816	199.731
- Дате кредите	1.001.964	942.392
- Орочена средства и средства по виђењу, остало	-	173
Укупно финансијски приходи:	1.333.780	1.142.296

7. Нето добици / губици од усклађивања вриједности ИМОВИНЕ

Нето добици / губици од усклађивања вриједности имовине	2023. у КМ	2022. у КМ
Приходи од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана	876.100	748.654
Расходи од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана	(1.466)	(25.000)
Нето добици/губици од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана	874.634	723.654
Приход од усклађивања вриједности осталих финансијских средстава	-	741
Расходи од усклађивања вриједности осталих финансијских средстава	3.240	-

Нето добици / губици од усклађивања вриједности имовине	2023. у КМ	2022. у КМ
Нето добици/губици од усклађивања вриједности осталих финансијских средстава	(3.240)	741
Укупни нето добици / губици од усклађивања вриједности имовине:	871.394	724.395

Добици/губици од усклађивања вриједности дугорочних финансијских средстава односе се на усклађивање вриједности финансијске имовине на основу процјене ризика, у складу са утврђеном Методологијом за процјену обезврјеђења пласмана према МСФИ 9.

Приходи од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана односи се на усклађивање вриједности пласмана на крају обрачунског периода у складу са МСФИ 9, а у највећем износу 823.050 КМ односи се на наплаћена потраживања од ОЦ Јахорина, која су у потпуности исправљена у ранијем периоду.

Приход од усклађивања вриједности осталих финансијских средстава односи се на усклађивање вриједности готовине на крају обрачунског периода у складу са МСФИ 9.

8. Порез на добит

Порез на добит	2023. у КМ	2022. у КМ
Добит/ (губитак) прије опорезивања	1.842.377	1.237.167
Корекција за пореске сврхе	(183.961)	(139.537)
Пореска основица	1.658.416	1.097.630
Текући порез на добит (по стопи од 10%):	165.841	109.763

9. Зарада по акцији

Зарада по акцији	2023. у КМ	2022. у КМ
Добитак обрачунског периода	1.676.536	1.119.099
Број акција	110.691.000	110.691.000
Укупно зарада по акцији:	0,0151	0,0101

10. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Кредитне линије		
- пољопривреда, предузетници и предузећа	45.007.329	49.516.753
- јединице локалне самоуправе	2.459.248	2.462.594
- микробизнис у пољопривреди	2.505.260	2.426.751
- почетне пословне активности	506.782	571.820
- стамбени кредити	41.264.081	36.178.388
Укупно кредитних линија:	91.742.700	91.156.306
Обвезнице		
- обвезнице општине Трново	312.181	390.269
- обвезнице општине Лопаре	-	14.068
- обвезнице општине Рогатица	514.862	622.427
- обвезнице општине Источно Ново Сарајево	663.762	715.305
- обвезнице општине Билећа	1.954.028	2.000.000
Обвезнице ОЦ Јахорина ОЦЈХ-О-Б	1.955.843	2.250.235
Укупно обвезнице:	5.400.676	5.992.304
Акције		
ОЦ Јахорина	5.143.750	4.796.028
Укупно акције:	5.143.750	4.796.028
Остали дугорочни пласмани		
Потраживања од ОЦ Јахорина	6.168.962	7.068.962
Камата за ОЦ Јахорина ОЦЈХ-О-Б	79.247	79.247
Затезна камата ОЦ Јахорина О А	4.895.505	4.895.505
Укупно остали дугорочни пласмани:	11.143.714	12.043.714
Укупно дугорочни финансијски пласмани:	113.430.840	113.988.352
- Исправка вриједности обвезница	(328.113)	(370.877)
- Исправка вриједности дугорочних кредита	(229.357)	(227.890)
- Исправка вриједности осталих дугорочних пласмана	(11.064.468)	(11.964.468)
Текуће доспијеће	(13.332.032)	(13.387.139)
Укупно дугорочни финансијски пласмани:	88.476.870	88.037.978

Дугорочни кредити на дан 31.12.2023. године у износу од 91.742.700 КМ се односе на дугорочна потраживања за дате развојне кредите правним и физичким лицима и јединицама локалне самоуправе у источном дијелу Републике Српске. Наведени кредити су крајњим корисницима пласирани преко пословних банака и микрокредитних друштава (у даљем тексту "финансијске институције"), у Републици Српској. Ризик наплате наведених потраживања од крајњих корисника не сноси Фонд, већ финансијске институције преко којих Фонд пласира кредитна средства, односно

Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево
Напомене уз финансијске извештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Фонд од финансијских институција наплаћује потраживања за дате кредите, као и доспјелу камату, без обзира да ли крајњи корисник кредита редовно отплаћује свој дуг.

Дугорочна потраживања	2023. у КМ	2022. у КМ
Дугорочна потраживања по основу датих кредита пласираних преко финансијских институција у Републици Српској:		
- Нова банка а.д., Бања Лука	47.622.866	50.717.711
- Адико банка а.д., Бања Лука	591.068	721.850
- Уникредит банка а.д., Бања Лука	8.455.721	9.379.977
- Атос банка а.д., Бања Лука	7.676.871	5.581.537
- НЛБ Развојна банка а.д., Бања Лука	12.063.979	10.365.820
- Комерцијална банка а.д., Бања Лука	1.003.630	978.431
- Наша банка а.д., Бијељина	5.926.556	5.792.249
- МФ банка а.д. Бања Лука	6.426.105	5.549.252
-Привредник д.о.о. Бијељина	7.532	
- МКД Микрофин д.о.о. Бања Лука	1.968.372	2.069.477
Укупно финансијске институције	91.742.700	91.156.304
Очекивани кредитни губици	(229.357)	(227.890)
Укупно:	91.513.343	90.928.414

Акције ОЦ Јахорина ад Пале

У току 2018. године извршена је конверзија конвертибилних обвезница емитента ОЦ Јахорина ад Пале у редовне акције. Наиме, емитент се обратио Фонду за конверзијом обавеза по емитованим обвезницама, и то девет недоспјелих ануитета у износу 9.642.857 КМ, камате са пресеком на дан 02.02.2018. године, те пролонгиране главнице по четвртм ануитету у износу од 1.071.429 КМ. Фонд је прихватио позив и извршена је конверзија у омјеру 1:1,5535762, што значи да се једна конвертибилна марка обвезница преостале номиналне вриједности 0,64285714 КМ, са припадајућом доспјелом каматом од дана доспјећа посљедњег ануитета до 02.02.2018. године, конвертује за 1.5535762 редовних акција номиналне вриједности 1 КМ.

Фонд је овом приликом стекао 23.303.643 редовне акције, номиналне вриједности 1 КМ.

У току 2022. године извршено је смањење броја акција ОЦ Јахорина ради покрића губитка, те након смањења Фонд има 10.583.847 акција. На дан 31.12.2023. године извршена је процјена вриједности акције од стране овлашћеног процјенитеља која износи 0,486 КМ. По наведеном основу дошло је до смањења фер вриједности за 347.722 КМ.

Финансијска средства која се воде по амортизационом трошку- Обвезнице

Финансијска средства која се воде по амортизационом трошку- обвезнице на дан 31.12.2023. године у износу од 5.400.676 КМ, односе се на улагања у обвезнице емитентата у Републици Српској, и то јединица локалне самоуправе и привредних друштава.

Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево
Напомене уз финансијске извештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

1) Улагања у обвезнице Општине Трново (ОТКР-О-А) са стањем на дан 31.12.2023. године у износу од 312.181 КМ, у цјелини се односе на улагања у куповину 8.500 дугорочних муниципалних обвезница Општине Трново – прва емисија неотплаћене номиналне вриједности 36.78 КМ са каматном стопом од 3% годишње и роком доспијећа од 15 година (у које је укључен грејс период од три и по године) од дана уписа обвезница у Централни регистар. Исплата главнице и камате врши се два пута годишње у једнаким полугодишњим износима.

2) Улагања у обвезнице Општине Рогатица (RGBZ-О-А) са стањем на дан 31.12.2023. године у износу од 514.862 КМ у цјелини се односе на улагања у куповину 7.000 дугорочних муниципалних обвезница Општине Рогатица – прва емисија неотплаћене номиналне вриједности 73,55 КМ са каматном стопом од 4,50% годишње и роком доспијећа од 10 година (у које је укључен грејс период од четири) од дана уписа обвезница у Централни регистар. Исплата главнице и камате врши се четири пута годишње у једнаким кварталним износима.

3) Улагања у обвезнице Општине Источно Ново Сарајево (INSR-О-А) са стањем на дан 31.12.2023. године у износу од 663.762 КМ у цјелини се односе на улагања у куповину 9.000 дугорочних муниципалних обвезница Општине Источно Ново Сарајево – прва емисија неотплаћене номиналне вриједности 73,75 КМ са каматном стопом од 4,5% годишње и роком доспијећа од 15 година од дана уписа обвезница у Централни регистар. Исплата главнице и камате врши се два пута годишње у једнаким полугодишњим износима.

4) Улагања у обвезнице Општине Билећа (ОПВС-О-А) са стањем на дан 31.12.2023. године у износу од 1.954.028 КМ у цјелини се односе на улагања у куповину 20.000 дугорочних муниципалних обвезница Општине Билећа – прва емисија неотплаћене номиналне вриједности 96,93 КМ са каматном стопом од 4,2% годишње и роком доспијећа од 10 година (у које је укључен грејс период од једне године) од дана уписа обвезница у Централни регистар. Исплата главнице и камате врши се мјесечно у једнаким износима.

5) Улагања у обвезнице „Јахорина“ олимпијског центра а.д. Пале (ОСЈН-О-В) са стањем на дан 31.12.2023. године у износу од 1.955.843 КМ (брuto потраживање) у цјелини се односе на улагања у куповину 2.775.000 дугорочних обвезница емитента Јахорина олимпијски центар а.д. Пале неотплаћене номиналне вриједности 0,64 КМ са каматном стопом од 4% годишње и роком доспијећа од 12 година (у које је укључен грејс период од двије године) од дана уписа обвезница у Централни регистар. Исплата главнице и камате врши се мјесечно у једнаким износима.

Финансијска средства која се воде по амортизационом трошку - Остали дугорочни финансијски пласмани

Остали дугорочни финансијски пласмани односе се на пласмане по потписаним Споразумима са ОЦ Јахорина ад Пале. Наиме, поред конверзије недеоспјелих анuitета из прве емисије обвезница ОЦ Јахорина ад Пале, потписан је и споразум за доспјела потраживања по другој емисији.

11. Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Потраживања Бобар банка- у стечају	7.916.843	7.916.843
Потраживања Банке Српске - у стечају	15.213.031	15.213.031
Потраживања за камату	83.913	10.181
Потраживања за више плаћен порез на добит	-	4.069
Исправка вриједности других краткорочних потраживања	(23.206.824)	(23.133.133)
Укупно краткорочна потраживања:	6.963	10.991

12. Краткорочни финансијски пласмани

Краткорочни финансијски пласмани	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Дио дугорочних финансијских пласмана који доспијева на наплату у периоду до годину дана	12.621.788	12.808.230
Остала финансијска средства	1.610.244	1.492.976
Краткорочни финансијски пласмани-бруто	14.232.032	14.301.206
Исправка вриједности осталих краткорочних пласмана	(900.000)	(914.067)
Укупно краткорочни финансијски пласмани:	13.332.032	13.387.139

13. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и еквиваленти готовине	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Жиро рачун у домаћој валути	1.997.883	701.700
Обезврјеђење у складу са МСФИ 9	(4.995)	(1.754)
Укупно готовина и готовински еквиваленти	1.992.888	699.946

Обезврјеђење новчаних средстава у износу од 4.995 КМ односе се на обезврјеђење дугорочних новчаних средстава на основу процјене ризика а у складу са утврђеном Методологијом за процјену обезврјеђења пласмана према МСФИ-9.

14. Краткорочна разграничења

Краткорочна разграничења на дан 31.12.2023. године у износу од 112.202 КМ (на дан 31.12.2022. године у износу од 97.040 КМ) у потпуности се односе на разграничене приходе од камата.

15. Основни капитал

Основни капитал	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Акцијски капитал	110.691.000	110.691.000
Законске резерве	592.726	592.726
Позитивни / (негативни) ефекти вредновања финансијских средстава који се вреднују по фер вриједности кроз остали укупни резултат	(6.061.921)	(6.409.643)
Нераспоређена добит претходних година	15.110.122	13.991.023
Нераспоређена добит текуће године	1.676.536	1.119.099
Губитак ранијих година	(18.245.131)	(18.245.131)
Укупан основни капитал:	103.763.332	101.739.074

Акцијски капитал

На дан 31.12.2023. године регистровани акцијски капитал Фонда износи 110.691.000 КМ, и подијељен је на 110.691.000 акција номиналне вриједности 1.00 КМ за једну акцију. Власник цјелокупног акцијског капитала Фонда је Република Српска. Акције Фонда не котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској.

Законске резерве

Законске резерве представљају издвајања из расподеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19), и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала, или оснивачким актом, односно статутом одређени већи дио основног капитала.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или оснивачким актом, односно статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

На дан 31.12.2023. године законске резерве Фонда износе 592.726 КМ.

Ефекти вредновања финансијских средстава која се вреднују по фер вриједности кроз остали укупни резултат

Негативни ефекти вредновања финансијских средстава која се вреднују по фер вриједности кроз остали укупни резултат на дан 31.12.2023. године у износу од 6.061.921 КМ се односе на акције предузећа ОЦ Јахорина, чија је процјена извршена од стране овлашћеног процјењивача.

16. Обавезе из пословања

Обавезе из пословања	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Обавезе према повезаним правним лицима (напомена 18)	89.237	491.999
Обавезе према добављачима у земљи	1.321	1.249
Укупан обавезе из пословања:	90.558	493.248

17. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Остале обавезе	1.686	772
Примљени аванси	493	-
Обавезе за порез на добит	64.886	-
Укупно обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине:	67.065	772

18. Трансакције са повезаним правним лицима

Сљедећа стања потраживања и обавеза су произашла из трансакција са повезаним лицима:

Биланс стања	2023. у КМ	2022. у КМ
ПАСИВА		
Обавезе према добављачима:		
Инвестиционо - развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука (напомена 16)	89.237	491.999
Фонд за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука	493	-
Укупне обавезе:	89.730	491.999

Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево
Напомене уз финансијске извештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Биланс успјеха	2023. у КМ	2022. у КМ
РАСХОДИ		
Трошкови управљања Фондом:		
Инвестиционо - развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука (напомена 5)	339.237	591.998
Трошкови камата		
Фонд за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука	493	5
Укупни расходи:	339.730	592.004

19. Управљање финансијским ризицима

Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Фонд је, у различитом обиму, изложен одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику.

Управљање ризицима у Фонду је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Фонда у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Фонда.

Фонд не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди.

Тржишни ризик

Ризик од промјене курса страних валута

Фонд није значајно изложен ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер највећи дио својих пословних трансакција обавља у локалној валути (Конвертибилна марка). У складу са наведеним, Управа није вршила анализу осјетљивости на промјене курса страних валута.

Фонд на дан извјештавања није имао финансијску имовину и обавезе у страним валутама.

Ризик од промјене каматних стопа

Фонд је изложен разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на њен финансијски положај и токове готовине. Обзиром да Фонд има одређену каматноснону имовину, приходи Фонда су у одређеној мјери зависни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик од промјене цијене капитала

Фонд је изложен разним ризицима који, кроз ефекте промјене висине тржишних каматних стопа, дјелују на њен финансијски положај и токове готовине. Обзиром да Фонд има одређену каматноснону имовину. Приходи Фонда су у одређеној мјери зависни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Фонда. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Банке које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Фонд својом имовином и обавезама управља на начин који јој обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Фонд располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти) који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Фонд не користи финансијске деривате.

Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево
Напомене уз финансијске извештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Рочност доспијећа финансијске имовине и обавеза Банке на дан 31.12.2023. и 31.12.2022. године износи:

Финансијске имовина

2023. година	Мање од 1 мјесеца	Од 1 мјесеца до једне године	Преко једне године	Укупно
Некаматносна	6.963		5.222.996	5.229.959
Фиксна каматна стопа	1.992.888		4.362.319	6.355.207
Варијабилна каматна стопа		13.332.032	78.891.555	92.223.587
	1.999.851	13.332.032	88.476.870	103.808.753
2022. године	Мање од 1 мјесеца	Од 1 мјесеца до једне године	Преко једне године	Укупно
Некаматносна	10.991	-	4.875.276	4.886.267
Фиксна каматна стопа	699.946	-	5.042.518	5.742.464
Варијабилна каматна стопа	-	13.387.139	78.120.186	91.507.325
	710.937	13.387.139	88.037.980	102.136.056

Финансијске обавезе

2023. година	Мање од 1 мјесеца	Од 1 мјесеца до једне године	Преко једне године	Укупно
Некаматносна	493.248			493.248
Фиксна каматна стопа				
Варијабилна каматна стопа				
	493.248			493.248
2022. године	Мање од 1 мјесеца	Од 1 мјесеца до једне године	Преко једне године	Укупно
Некаматносна	493.248	-	-	493.248
Фиксна каматна стопа	-	-	-	-
Варијабилна каматна стопа	-	-	-	-
	493.248	-	-	493.248

Преглед доспијећа финансијских обавеза је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијских обавеза. на основу најранијег датума када се од Фонда може тражити да плати насталу обавезу.

Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Фонду, што ће резултовати финансијским губитком Фонда. Кредитни ризик настаје код потраживања од финансијских посредника, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Управљање потраживањима од финансијских посредника

Центар за управљање ризицима Инвестиционо-развојне Банке РС квартално ради анализу пословања пословних банака и других финансијских посредника преко којих Фонд пласира своја средства крајњим корисницима. У складу са финансијским резултатима посредника Центар за ризике даје приједлог за резервисање потраживања.

Управљање обавезама према добављачима

Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспјеле обавезе, при чему Фонд доспјеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирује у уговореном року.

Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Фонда. Руководство Банке разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и увјерења да ће Фонд бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита власника, преко оптимизације дуга и капитала. Обзиром да Фонд нема обавеза по основу кредита, структура капитала Фонда састоји се од готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власнику, а који укључује акцијски капитал, резерве, као и нераспоређену добит.

Циљ управљања капиталом је да Фонд задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, а власницима обезбиједи принос на капитал. Структура капитала Фонда састоји се од готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује акцијски капитал, остали капитал и акумулирани добитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Фонда и Банке испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Фонда са стањем на крају године били су сљедећи:

	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Укупна задуженост	-	-
Готовина и готовински еквиваленти	<u>1.992.888</u>	<u>699.946</u>
Нето задуженост	(1.992.888)	(699.946)
Капитал	103.763.332	101.739.074
Рацио укупног дуговања према капиталу	Није примјењиво	Није примјењиво

Задуженост Фонда се односи на дугорочне и краткорочне финансијске обавезе (кредите), којих Фонд нема на дан 31.12.2023. године.

Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево
Напомене уз финансијске извештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Финансијска имовина:		
Учешће у капиталу зависих правних лица	5.143.750	4.796.028
Дугорочни финансијски пласмани	83.253.874	83.162.704
Остала дугорочна средства	79.246	79.246
Краткорочни финансијски пласмани	13.332.032	13.387.139
Краткорочна потраживања	6.963	10.991
Готовински еквиваленти и готовина	1.992.888	699.946
Укупно	103.808.753	102.136.054
Финансијске обавезе		
Обавезе према добављачима	91.051	493.248
Укупно	91.051	493.248

У свом редовном пословању, Фонд је, у различитом обиму, изложена одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику.

Управљање ризицима у Фонду је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Фонда у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Фонда.

Фонд не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди.

20. Судски спорови

На дан 31. децембра 2023. године Фонд нема регистрованих активних судских спорова у којима је тужитељ или тужена страна.

Пресудом Окружног привредног суда у Бијељини, а потврђеном и пресудом Вишег привредног суда у Бањалуци, одбијен је захтјев за преузимање кредитног портфолија. Пресудом Врховног суда Републике Српске број 56 0 Пс 028986 22 Рег од 17.01.2023. године одбијена је уложена ревизија. У току је поступак по изјављеној апелацији.

21. Порески прописи

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Фонда могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Фонду може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала.

22. Догађаји након дана билансирања

До дана објављивања ових финансијских извештаја нису настали догађаји након датума биланса стања који би захтијевали корекцију или додатна објелодањивања у приложеним финансијским извештајима, како се то захтјева према одредбама МРС 10 "Догађаји након дана биланса".

23. Девизни курсеви

Средњи курсеви за девизе, утврђени по курсу Централне банке БиХ, примијењени за прерачун девизних позиција извештаја о финансијском положају у конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били следећи:

Биланс стања	2023. у КМ	2022. у КМ
EUR	1,95583	1,95583

Одговорно лице

